

beholde den gamle Told. Det hedder i Slutningen af dette Dokument, Andragendet: „Efter hele Toldlovforslagets Tendens til at hde den indenlandste Fabrikation en rimelig Beskyttelse mod Udlandets Masseproduktion tør vi maasse gaa ud fra den Forudsetning, at Tilstedeværelsen af en indenlandst Fabrik for klare, hvide Gardintøjer ikke har været bekendt, og er det dørt ærbødige Andragende, at det ærede Udvalg vil tage under Overvejelse, forinden Lovforslagets Behandling er tilendebragt i Landstinget, om Pol. 146, andre klare og aabne Varer, ikke rettelig bør bibeholdes i den ny Toldlov (til 1 Krone Bundet) saavel af fiske Hensyn som af Hensyn til en indenlandst Fabrikationsvirksomhed, der for Øjeblikket giver Bestæftigelse til 20 à 25 Arbejdere og med det dertil nødvendige Vlegeri, der agtes anlagt næste Aar, ventelig vil bestæftige 40 à 50 Arbejdere.“

Saaledes lød det Andragende, der kom til Lovgivningsmagten, og det var paa Grundlag af dette, at Lovgivningsmagten gif til sat forhøje sit eget Forslag om Told paa Gardiner fra 42 Ore til 1 Kr. Det forbygger mig at høre det ærede Medlem for Københavns 4de Valgtreds fremdrage dette Tilfælde endnu en Gang af den Forglemmelse, hvori jeg havde haabet, det skulde ligge begravet ikke mindst for Højrepartiets egen Skyld. Med velberaad hu giver man Afkald paa en Statsindtægt paa Hundrede Tusinder aalig og ser rolig paa, at disse Benge uden nogen som helst Kontrol, uden Garanti af nogen Art, kastes ud i Flæng blandt nogle Fabrikanter, der trække i Landstingets Klokketræng. Hvis det ærede Medlem for Københavns 4de Valgtreds ikke kan se, at en saadan Fremgangsmaade er aldeles demoraliserende for Industrien og fuldstændig uforjvarlig fra et Bestatningssynspunkt og for Resten fra hvilket Synspunkt, man end vil se Sagen, er jeg glad ved, at jeg i dette Tilfælde ikke deler det ærede Medlems Syn. Jeg vil gaa saa vidt, at jeg vil sige, at hvis vi her i Landet havde en Ansvarlighedslov for Lovgivningsmagten, saa Vælgterne kunne drage os til Ansvar, hvis vi viste uforjvarlig Omgang med Statskassens Benge, er jeg ikke sikker paa, at vi ikke alle, Folketing, Landsting og Regering, midlertidig vilde blive satte ud af vor Funktion paa Grund af den Slags Ting, som jeg her har oplyst Tinget om. Saa daarligt er Systemet, at private Folk have Afgang til at trække i Klokken hos Regeringen og staffe sig Ret til aarlig at bestatte Forbrugerne med Hundrede Tusinder, som Statskassen maa give Afkald paa! At dette kan lade

sig gøre er en Plet paa Lovgivningsmagten, og dersom de Herrer, der ikke kunne se det, et Øjeblik vilde tage Frihandelsbrillerne paa, vilde de se Pletten saa stor og tydelig, at de vilde skynde sig med at hde os andre Hjælp for hurtigst mulig at faa den og andre lignende Pletter vaskede af. Det er taabeligt at tænke, at man skulde kunne reformere hele Toldloven ved at reformere paa enkelte Punkter; man bør gøre en lignende Betragtning som den, jeg her har fremsført, gældende paa alle Omraader.

Man har i denne Forbindelse fremsat den Anke imod mig, at jeg selv er Gardinfabrikant, og at jeg selv udnytter denne Toldbeskyttelse. Det er rigtigt, men jeg har aldrig bedt om den; jeg har solgt Gardiner længe før denne Drivhus-Fabrikation fandtes her i Landet, men da jeg saa tilsidst kun havde Valget mellem at stille mit Firma i Afhængighed til en enkelt Konkurrent eller at undgaa det, valgte jeg det eneste Middel, jeg havde, nemlig selv at etablere en Gardinfabrik. Det hele er saa naturligt, at det forbygger mig, at man ikke vil eller kan forstå det. Hvis nogen vilde bebrejde mig Deltagelsen i denne Virksomhed, kunde man med samme Ret bebrejde et æret Medlem for København (Mf. Christensen) at han taler for Reformen paa Retsvænenets Omraade, uagtet han selv er Sagfører; men det vilde være aldeles urimeligt. Man skulde snarere gaa den omvendte Vej. Naar jeg her som Fabrikant giver Tinget korrekte Oplysninger om min Virksomhed, fortjener det ikke Dadel, snarere burde man hde mig Paaskønnelse for den Ærlighed, som her har gjort sig gældende, og som Tinget kan være vel tjent med (Hør! Hør!). Hvis alle Fabrikanter havde stillet sig ligesaa ærligt, var Toldspørgsmaalet blevet løst for længe siden (Hør!) Med disse Ord vil jeg slutte. Jeg beklager, at jeg har maattet trætte Tinget saa længe. Men de Herrer ville indrømme mig, at der har været fremsført mange Anker mod min Fremstilling, og De vide tillige, at jeg har kæmpet i mange Aar for denne Sag, og at det derfor maa være mit Duffe at give et fyldigt Svar, efter som jeg ikke har Lov til uden Tingets Samtykke at tale mere end 2 Gange ved første Behandling. Efter at jeg nu har talt saa udførligt, kan jeg lejlighedsvis henvise Folk, der søge Oplysning hos mig, til Rigsdagstidenden. Jeg beder altsaa endnu en Gang det høje Ting om Undskyldning for, at jeg har trættet Dem saa længe, idet jeg haaber, at det er den sidste lange Tale, jeg holder i denne Samling.